Старовинний щит для Тори «родом» зі Станіслава проданий за $1 351 000

Щит для Тори роботи Елімелеха зі Станіслава, 1782

Позолочений щит для сувою Тори, зроблений в 1782 році майстром Елімелехом Цорефом зі Станіслава став найдорожчим лотом аукціону Sassoon: A Golden Legacy.

Майже 70 предметів юдаїки з колекції легендарної родини Сассун, відомої як «Ротшильди Сходу», були представлені Sotheby’s у Нью-Йорку.

Патріарх династії Давид Сассун (1792 — 1864) народився в Багдаді в родині голови єврейської громади, який обіймав посаду головного скарбника паші. У 1832 році він заснував у Бомбеї компанію David Sassoon and Sons і розбагатів на поставках пряжі, тканин, бавовни, джуту та опіуму. Колекція, про яку йде мова, була зібрана його четвертим сином — Реувеном, який вів сімейний бізнес у Китаї та Східній Індії.

Патріарх родини Давид Сассун з синами

Реувен Сассун. Джерело: Vanity

Після смерті Реувена велика частина колекції перейшла до дружини його брата, а потім до її сина Девіда. Будучи широко освіченою людиною, Девід Соломон Сассун зібрав одну з найбільших приватних бібліотек, що включала понад 1270 єврейських і самаритянських рукописів, і безліч рідкісних книг і літографій.

Перлиною аукціону по праву вважалися два щита для Тори, один із яких був оцінений у $600 000 — $900 000 (і проданий за $1 351 000), а другий — у $500 000 — $800 000 (його придбали за $685 500). Як зазначає Шимон Бріман на сайті Ukrainian Jewish Encounter, згадка Станіслава (нині Івано-Франківськ) стосується, швидше за все, місця народження ювеліра, а не міста, де були виготовлені ці шедеври. З огляду на те, що щит має австрійський знак 1806-1807 років про стягування податку в Лемберзі (Львові), він міг бути зроблений для багатого замовника у Львові.

Два футляри для Тори в китайському стилі

Весільний чоловічий халат, Бом

Експерти Sotheby’s вказують також на схожість зображень на щиті з мотивами розписів синагоги в містечку Луків (Мацеїв) у ста кілометрах від Луцька. Вважається, що ця синагога була зведена в 1781 році, тобто буквально за рік до виготовлення тора-шилд Елімелехом. Можливо, майстер був знайомий із «колегами» з Мацеєва й надихнувся їхньою творчістю. Будівля синагоги, до речі, збереглася донині — кілька десятиліть вона використовувалася в якості гуртожитку місцевого ПТУ.

Втім, повернемося до аукціону з його вражаючою хронологією лотів — від єврейсько-арабського словника XI століття до весільного чоловічого халату, витканого в Бомбеї в у році й золотої індійської медалі 1947 року, врученої Рахелі Езра (Сассун). Окрім тора-шилд, серед інших родзинок аукціону були ктуба (єврейський шлюбний контракт) з Бомбея, проданий за $63 000, італійський Сувій Естер XVIII століття в золотому футлярі ($302 400) і два рідкісних футляра для Тори в китайському стилі ($453 600).

Максим Суханов